

Кузьменко В.М.,
аспірант кафедри інвестиційної діяльності,
*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Кузьменко В.М. Теоретичні основи формування системи державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств. У статті досліджено теоретико-методологічні засади формування системи державного фінансування інвестиційної діяльності. Встановлено базові її елементи (об'єкт, суб'єкти, функції, принципи) та функціональні блоки (фінансовий, нормативно-правовий, регулюючий, інформаційний). За результатами дослідження запропоновано авторське трактування поняття державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств і визначено базові його ознаки як системної дефініції.

Ключові слова: система, державне фінансування, інвестиційна діяльність, форми фінансування, державне регулювання.

Кузьменко В.Н. Теоретические основы формирования системы государственного финансирования инвестиционной деятельности предприятий. В статье исследованы теоретико-методологические основы формирования системы государственного финансирования инвестиционной деятельности. Установлены базовые ее элементы (объект, субъекты, функции, принципы) и функциональные блоки (финансовый, нормативно-правовой, регулирующий, информационный). По результатам исследования предложено авторское определение понятия государственного финансирования инвестиционной деятельности предприятий и определены базовые его признаки как системной дефиниции.

Ключевые слова: система, государственное финансирование, инвестиционная деятельность, формы финансирования, государственное регулирование.

Kuzmenko V.M. Theoretical basis for investment activity of enterprises state financing system formation. The theoretical and methodological principles of investment activity state financing system formation are investigated in the article. The main elements of such system (namely: object, subjects, functions and principles) and its functional blocks (namely: financial, normative-legal, regulatory and informational blocks) are established in the research. In accordance with the results of this research, the own interpretation of investment activity of enterprises state financing concept is proposed and its basic features as a system definition are defined.

Key words: system, state financing, investment activity, forms of financing, state regulation.

Постановка проблеми. Розуміння індикаторів макроекономічного та фінансового стану української економіки дає змогу стверджувати про неможливість забезпечення вирішення нею пріоритетних завдань інвестиційного розвитку тільки на основі саморегуляції ринку, котрий у нашій країні характеризується низьким рівнем сформованості. Отже, виникає об'єктивна необхідність посилення ролі держави в інвестиційній сфері, коригування економічної політики й теоретичного обґрунтування основ розбудови ефективної системи державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед учених, які досліджували аспекти державного фінансування інвестиційної діяльності, відомі праці В. Базилевича, Л. Ігоніної, Л. Лазебник, Т. Майорової, В. Мильника, С. Онишко, В. Опаріна, А. Пересади, Б. Пшика, В. Федосова, П. Юхименка та ін. Водночас слід зауважити, що вивченню системи державного фінансування інвестиційної діяльності як окремої ланки фінансово-кредитної та загальноекономічної системи в межах господарського механізму вченими приділено недостатньо уваги. Переважно наукові роботи зводилися до розгляду окремих видів та форм державного фінансування.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження системи державного фінансування інвестиційної діяльності як сукупності множини елементів із визначенням зв'язків між ними, виокремлення ознак системи, а також визначення меж та принципів державного втручання з урахуванням посилення євроінтеграційних процесів в Україні.

Виклад основного матеріалу. Дослідження системи державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств слід почати з декомпозиції розуміння сутності та співвідношення складових даного поняття, якими є дефініція «система» та супутні ознаки, що притаманні цілісній організаційно-економічній структурі процесу інвестування.

Сучасні вчені трактують поняття «система» по-різному. Одні стверджують, що це наявність багатьох об'єктів із різними властивостями та набором зв'язків між ними, інші вважають, що це певний порядок розміщення частин та зв'язків будь-чого в динаміці або дещо ціле, що являє собою єдність закономірно розміщених та взаємопов'язаних елементів [1, с. 14–23]. Водночас автори підручника «Теорія фінансів» констатують, що система – це ціле, складене з частин, які взаємопов'язані спільними функціями. Ці функції

покладено в основу системоформуючих відносин як усередині системи, так і в її взаємовідносинах з іншими системами (економічною, політичною, соціальною і т. п.) [2, с. 57]. Отже, на нашу думку, система – це цілісна сукупність елементів, що тісно пов’язані між собою й є єдиним цілим щодо навколишніх умов та інших систем.

Описуючи властивості або ознаки системи вкрай важливо мати певний багаж знань про них аби мати можливість переносити їх з однієї практичної ситуації до іншої. У підсумку це дає змогу передбачати в майбутньому зміни у системі.

Оскільки однозначне трактування дефініції система в науковій літературі відсутнє, виділимо її ознаки та перенесемо їх на систему державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств, а саме [1, с. 24]:

- 1) система формується з множини елементів (компонентів, властивостей, станів, зв’язків, відношень, етапів, стадій та циклів тощо), склад яких можна відслідкувати у зрізах різних її площин;
- 2) елементи системи знаходяться у певній взаємодії;
- 3) система характеризується цілісністю, що обумовлена взаємозв’язками, які в своїх переплетеннях роблять її компактною;
- 4) системі притаманний набір функцій;
- 5) функціонування системи має бути цілеспрямованим;
- 6) кожна система входить в ієрархію систем і утворює підсистему;

7) кожна система повинна мати кордони, що дають змогу відрізнити ті елементи, що входять до неї, та все, що знаходиться поза нею;

8) системі притаманні особливості до розвитку і водночас до самозбереження;

9) реальне існування системи, що характеризується різноманітними формами, які ще називають моделями – аналогами системи, матеріалізованим образом уявлень.

На основі вищевикладеного можна запропонувати графічне зображення системи державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств із виокремленням її елементів, блоків, зв’язків та меж (рис. 1).

Важливо зазначити, що **об’єктом** системи державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств виступають фінансові ресурси держави, що можуть бути надані суб’єктам господарювання на будівництво, реконструкцію, технічне переоснащення виробничих потужностей, придбання матеріальних необоротних і нематеріальних активів, що підлягають амортизації, на основі впровадження інвестиційних та інноваційних проектів у пріоритетних сферах економіки.

Під час визначення стратегічних пріоритетів та напрямів необхідно враховувати майбутні конкурентні та потенційні переваги галузей на світовому ринку. Зокрема, до таких галузей можна віднести машинобудування, біотехнології, інформаційно-комунікаційні технології, транспортну інфра-

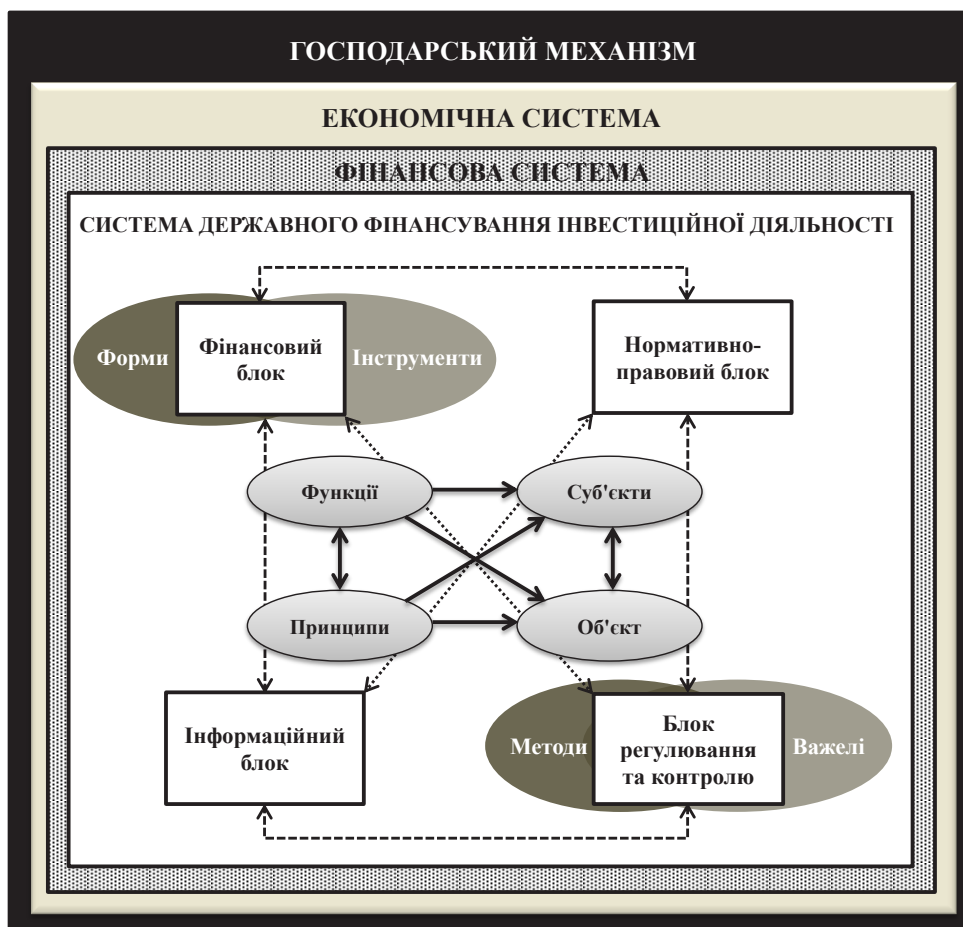

Рис. 1. Декомпозиція системи державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств

Джерело: складено автором

структуру, космічну промисловість, сільське господарство та низку інших.

Додамо, що Законом України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» [3] передбачено, що держава повинна стимулювати залучення інвестицій у галузі економіки, спрямовані на забезпечення потреб суспільства у високотехнологічній, конкурентоспроможній, екологічно чистій продукції, високоякісних послугах, які реалізують державну політику щодо розвитку виробничого та експортного потенціалу, створення нових робочих місць.

Своєю чергою, **суб'єктів** системи державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств можна класифікувати за ступенем участі та виділити їх дві групи: основні та допоміжні. До основних належать ті, що беруть безпосередню участь у процесі фінансування інвестиційної діяльності підприємств: держава, уповноважені банки, приватні співкредитори, юридичні особи та організації. Допоміжними суб'єктами є інші фінансово-кредитні організації, аудиторські палати тощо.

Зважаючи на цілеспрямованість як ознаку системи державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств, слід відзначити, що їй притаманний ціла низка **функцій**, перелік та зміст яких розкрито на рис. 2.

Керуючись правилом, що наявність функцій передбачає присутність дій, необхідно згадати про існування **принципів** на яких ґрунтується державне фінансування інвестиційної діяльності підприємств. Із наукового погляду ці принципи розглядаються у праці А. Пересади, Т. Майорової, О. Ляхової [4, с. 77–78], які вважають, що фінансування такого роду повинно проводитися з урахуванням: отримання максимального ефекту від використання бюджетних ресурсів; цільо-

вого характеру використання бюджетних ресурсів; поєднання власних, кредитних та бюджетних джерел; надання бюджетних коштів з урахуванням виконання виробничих та інших показників діяльності й з урахуванням фактичного використання раніше наданих ресурсів; безповоротності та безвідплатності основної частини бюджетних асигнувань.

Державне фінансування інвестиційної діяльності в Україні також ґрунтується на принципах, визначених «Програмою розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні» [5], а саме: концентрації та спрямування інвестицій на забезпечення розвитку базових галузей економіки; підвищення продуктивності та технологічного оновлення виробництва; ресурсної збалансованості бізнес-планів інвестиційних та інноваційних проектів; надання державної підтримки для реалізації інвестиційних та інноваційних проектів; прозорості та ефективності механізму надання державної підтримки; безпечності для навколишнього природного середовища, життя і здоров'я людей.

Водночас практика державного фінансування інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання доводить, що переважна більшість механізмів такої підтримки є проявом політики державного патерналізму та не узгоджується із сучасними принципами ринкової організації економіки. Посилення євроінтеграційних процесів в Україні потребує перегляду існуючих принципів державного фінансування на основі імплементації наступних положень:

1. Приписів ст. 262 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [6]; Приписів статей 107 та 108 Лісабонського договору [7], що передба-

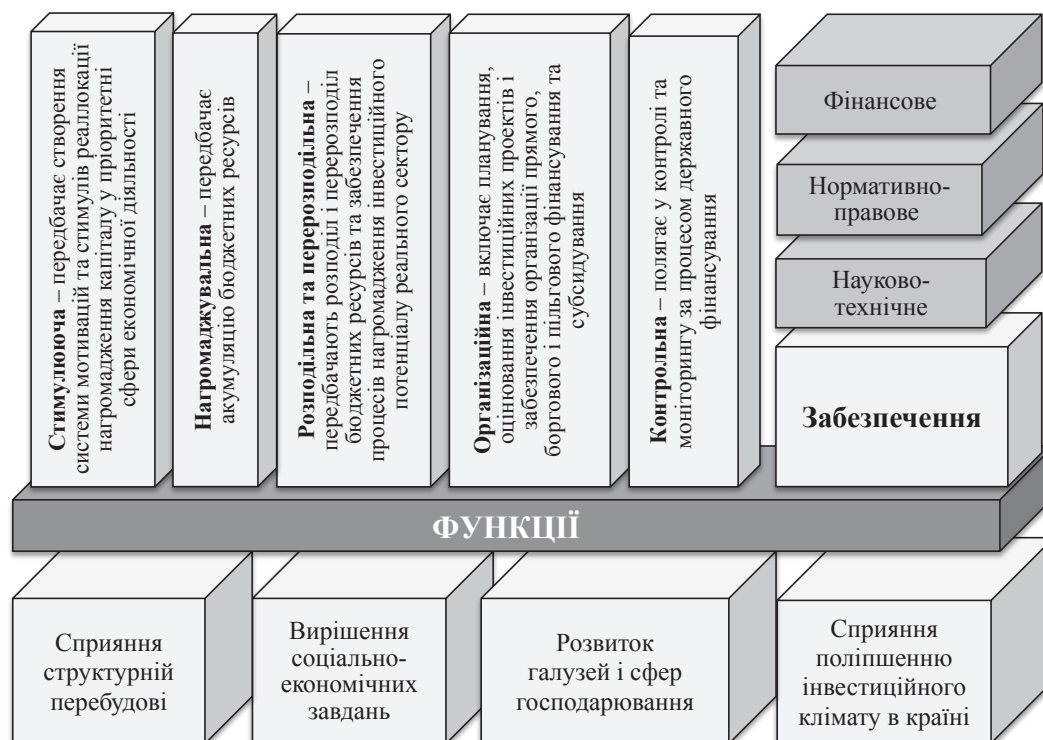

Рис. 2. Функції державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств

Джерело: складено автором

чають таке: «... допомога в будь-якій формі, надана державою-членом або за рахунок державних ресурсів, яка спотворює конкуренцію або створює загрозу спотворення конкуренції шляхом надання переваг суб'єктам господарювання або виробництву конкретних товарів, є несумісною зі спільним ринком тією мірою, якою вона впливає на торгівлю між державами-членами».

2. Горизонтальних та секторальних правил й особливих інструментів допомоги, якими керується Єврокомісія під час затвердження схем чи окремих заходів державної підтримки, які розроблені на основі принципів: цільового характеру і адекватності підтримки; забезпечення зміни поведінки одержувача; допомоги розвитку, а не збиткам; збереження свого призначення результатів, досягнутих завдяки державній допомозі, впродовж наступних декількох років; часткового відшкодування вартості проекту за рахунок державної допомоги; відсутності спотворення конкуренції [8, с. 17].

Підводячи певний підсумок, зазначимо, що розвиток та реалізація інвестиційної діяльності підприємницьких структур потребує створення належно обґрунтованого підходу до державного фінансування, який би був спрямований на вирішення завдань, які забезпечують структурну перебудову виробничого, наукового, інноваційного та невиробничого потенціалу України, прискорював кругообіг вкладених в основний та оборотний капітал ресурсів і підвищував конкурентоздатність економіки загалом. А тому, на думку автора, в основу цього підходу мають лягти етапність процесів і низка принципів, що наведені на рис. 3.

Наступним структурним компонентом системи державного фінансування інвестиційної діяльності є **фінансовий блок**, який характеризується специфічними формами та інструментами фінансового забезпечення. Л. Ігоніна виділяє такі форми фінансування [9, с. 89]: дотації та гранти, пайова участь, пряме (цільове) кредитування, надання гарантій по кредитах. У Законі України «Про інвестиційну діяльність» зазначено, що державна підтримка для реалізації інвестиційних проектів надається шляхом [10]:

1) співфінансування реалізації інвестиційних проектів за рахунок коштів державного бюджету;

2) кредитування за рахунок коштів державного бюджету суб'єктів господарювання для реалізації інвестиційних проектів;

3) надання відповідно до законодавства для реалізації інвестиційних проектів державних гарантій із метою забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єкта господарювання;

4) повної або часткової компенсації за рахунок коштів державного бюджету відсотків за кредитами суб'єктів господарювання для реалізації інвестиційних проектів і застосування інших форм.

Разом із тим, окрім означених форм, державна інвестиційна підтримка може також надаватися у вигляді (відповідно до Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні) [5]:

1. кредитів (позик) і грантів міжнародних фінансових організацій, залучених державою або під державні гарантії;

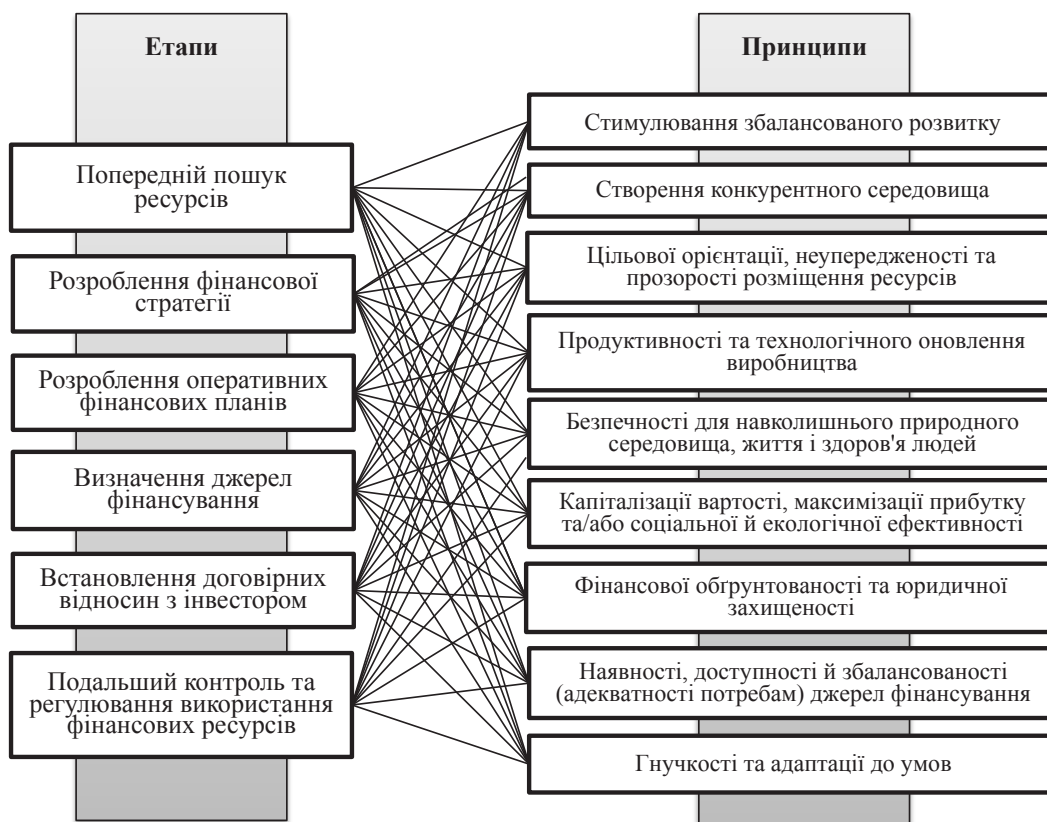

Рис. 3. Етапність процесу та принципи державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств

Джерело: складено автором

2. часткової компенсації вартості виробництва продукції;

3. субвенцій із державного бюджету місцевим бюджетам;

4. податкових, митних та валютних преференцій.

Можна узагальнити, що, оскільки державне фінансування інвестиційної діяльності підприємств – це державні інвестиції, що мають формувати бюджет розвитку країни й спрямовуватися в основні об'єкти соціально-економічного розвитку, то основними формами його надання, на думку автора, є: а) пряме безповоротне державне фінансування та співфінансування; б) боргове фінансування (державне інвестиційне кредитування); в) пільгове фінансування (іноземне і вітчизняне інвестиційне кредитування під гарантії уряду, компенсація відсотків за кредитами); г) субсидування (надання субсидій, субвенцій, дотацій та грантів); д) встановлення преференцій (податкових, митних, валютних, прискореної амортизації тощо).

Інструменти системи державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств у теоретичному і практичному аспектах розкривають зміст та особливості окремої сукупності відносин у сфері державного фінансування інвестиційної діяльності та набувають вигляду кредитів, компенсацій, гарантій, субсидій, субвенцій, дотацій та грантів, преференцій.

Досліджуючи **нормативно-правовий блок** державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні, виявлено, що інвестиційна діяльність прямо чи опосередковано регулюється більш ніж ста законами та іншими нормативними актами, серед яких: Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-ГУ (регулює режим іноземного інвестування, містить правові норми щодо створення інвестиційно-орієнтованих умов для розвитку підприємництва); Бюджетний кодекс України від 21.06.2001 № 2542-III (визначає обсяги державної підтримки реалізації інвестиційних та інноваційних проектів), Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.91 № 1560- XII (визначає загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України, а також спрямований на забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності та на розвиток міжнародного економічного співробітництва й інтеграції); Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» від 01.07.2014 № 1555-VI (встановлює правові засади проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання, здійснення контролю над допустимістю такої допомоги, спрямований на забезпечення захисту та розвитку конкуренції, підвищення прозорості функціонування системи державної допомоги та дотримання міжнародних зобов'язань України у сфері державної допомоги); закони України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 № 93/96-ВР, «Про захист іноземних інвестицій в Україні» від 10.09.1991 № 1540а-XII (забезпечують режим іноземного інвестування); Програма розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні, затверджена Постановою КМУ від 02.02.2011 № 389 (визначає пріоритетні напрями розвитку економіки на інноваційній основі, регулює здійснення заходів щодо концентрації інвестиційних ресурсів для реалізації інвестиційних та інноваційних проектів); Постанова КМУ «Про затвер-

дження Порядку відбору, схвалення і реєстрації інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки та вимог до таких проектів» від 14.08.2013 № 715 та Постанова КМУ «Про затвердження Порядку відбору проектних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проектів, для розроблення або реалізації яких надається державна підтримка» від 13.11.2013 № 835 тощо.

Водночас євроінтеграційні процеси, що проходять у нашій державі, посилюють вимоги до якості та швидкості законотворчого процесу (у тому числі імплементації міжнародних правочинів) із питань державної допомоги. Так, з березня 2007 р. Україна почала проводити переговори щодо підписання Угоди про асоціацію між країною та ЄС, умови якої ще на той момент вимагали запровадження національної системи державної допомоги, яка б відповідала правилам державної допомоги в ЄС. 27 червня 2014 р. були підписані статті 262–267 політичної частини Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, які визначили конкретні зобов'язання щодо створення системи державної допомоги.

Першими кроками виконання взятих на себе зобов'язань стали: ухвалення 1 липня 2014 р. Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», що за своєю суттю є рамковим і встановлює технічні правила у перехідний період (до створення єдиних правил державної допомоги в межах єдиного ринку); Розпорядження (зі змінами) КМУ від 4 березня 2013 р. № 102-р про затвердження Плану заходів щодо проведення інституційної реформи у сфері моніторингу та контролю державної допомоги суб'єктам господарювання, що, по суті, є дорожньою картою щодо створення системи державної допомоги.

Незважаючи на значні здобутки в частині напрацювання нормативно-правової баз з указанного питання, донині існує невпорядковане питання дискримінації суб'єктів господарювання та впливу на конкуренцію, що вкрай важливо вирішити в межах функціонування спільного ринку.

Структурна перебудова економіки, що відбувається на тлі активізації інвестиційної діяльності, неможлива без адекватної системи регулювання. Аналізуючи **блок регулювання та контролю**, варто відзначити, що державне регулювання інвестиційної діяльності включає управління державними інвестиціями, а також регулювання умов інвестиційної діяльності і контроль над її здійсненням усіма суб'єктами інвестиційної діяльності.

Управління державними інвестиціями здійснюється органами державної влади та включає планування, визначення умов і виконання конкретних дій з інвестування бюджетних і позабюджетних коштів. До основних суб'єктів регуляторного процесу варто віднести Міністерство фінансів України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Державну казначейську службу України, Державну інноваційну фінансово-кредитну установу, Державний фонд регіонального розвитку, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади. Крім того, контроль над цільовим використанням бюджетних коштів здійснюють фінансуючі банки (за умови їхньої участі), які отримують від позичальників усю потрібну для цього документацію (бізнес-плани, розрахунки окупності, гарантовані джерела повернення та ін.).

Слід зауважити, що регулювання умов здійснення інвестиційної діяльності включає організаційно-пра-

вові, економічні та монетарні методи. Організаційно-правові методи регулювання охоплюють: розроблення відповідного нормативного законодавства; розроблення державних норм та стандартів в інвестиційній сфері; встановлення антимонопольних заходів; ліцензування інвестиційної діяльності; державну експертизу державних програм і проектів; антимонопольні заходи; приватизацію і роздержавлення; визначення умов використання землі та інших природних ресурсів; забезпечення захисту інвестицій.

Економічні методи регулювання інвестиційної діяльності включають: бюджетну, податкову та амортизаційну політику, систему ціноутворення, політику заохочення іноземних інвестицій. Водночас основними інструментами грошово-кредитної політики щодо регулювання інвестиційної діяльності є: встановлення нормативів обов'язкових резервів; операції на відкритому ринку з державними цінними паперами; політика облікової ставки НБУ, за якою він рефінансує банки, збільшуючи або зменшуючи обсяги кредитних джерел для фінансування інвестиційної діяльності підприємств. Автор поділяє позицію Т. Коляди в тому, що «дієздатність фінансової політики значною мірою визначається узгодженістю її окремих складників. І монетарна, і фінансова, і податкова, і бюджетна, і політика фінансового ринку та боргова політика держави мають бути спрямовані в одному векторі» [11, с. 135].

Важливим елементом системи державного фінансування інвестиційної діяльності є **інформаційний блок**, підгрунтам існування якого є функціонування інформаційних систем, інформаційно-телекомунікаційних мереж та вузлів (у тому числі інформаційних порталів, різного роду об'єктів інформаційної інфраструктури), що сприяють отриманню/доступу чи безпосередньо надають інформацію (економічну, правову, статистичну, виробничо-технологічну, з питань маркетингу), необхідну для здійснення інвестиційної діяльності.

Описуючи інформаційний блок, особливу увагу необхідно звернути на фінансових консультантів, оскільки саме від їхньої діяльності, як уважають науковці та практики, залежить процес підготовки до реалізації інвестиційних проектів й отримання фінансування. Особливо це стосується юридичних, фінансових і технічних аспектів.

У ролі фінансового консультанта переважно виступає група спеціалістів у сфері інвестиційної діяльності (банку чи консалтингової фірми), а його діяльність передбачає: загальний аналіз запропонованого об'єкта інвестування; загальний аналіз документації, інформації про передбачувані умови виробництва, збуту продукції, умов роботи працівників тощо; побудову фінансової моделі проекту і складання фінансового плану, що включатиме аналіз можливостей викорис-

тання та підготовку договорів із потенційними інвесторами; вибір оптимальних шляхів фінансування; аналіз ризиків і рекомендації з їх мінімізації; підготовку юридичних контрактів.

На нашу думку, інформаційний блок є особливим у системі державного фінансування інвестиційної діяльності, оскільки недостовірність інформації чи її відсутність може стати причиною великих ризиків як для держави, так і для суб'єкта, котрий отримує фінансування.

Висновки. Приймаючи до уваги вищевикладене, можна стверджувати, що державне фінансування інвестиційної діяльності підприємств є відносно організованою системою, що являє собою сукупність взаємопов'язаних функціональних підсистем (елементів і блоків), які забезпечують координацію відносин між економічними суб'єктами з приводу акумулювання (та/або залучення), розподілу й ефективного використання фінансових ресурсів держави для забезпечення інвестиційної діяльності підприємств виходячи із цілей та показників соціально-економічного розвитку країни.

Ключовими ознаками державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств як системної дефініції визначено такі:

1. можливість виявлення множини елементів (форм, методів, принципів, показників, важелів, засобів забезпечення, реалізації та регулювання) державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств;

2. система державного фінансування входить до фінансової та загальноекономічної системи, що, своєю чергою, входить до системи господарського механізму; крім того, система державного фінансування інвестиційної діяльності є складовим елементом системи державної інвестиційної політики, що функціонує у рамках її засад;

3. системі державного фінансування інвестиційної діяльності притаманний набір функцій (стимулюючої, нагромаджувальної, розподільної і перерозподільної, організаційної та контрольної), через реалізацію яких розкривається її роль у розширеному відтворенні;

4. функції передбачають присутність дій, які ґрунтуються на відповідних принципах державного фінансування інвестиційної діяльності: стимулювання збалансованого розвитку, відсутності спотворення конкуренції, цільового характеру й адекватності підтримки, неупередженості та прозорості механізму надання, підвищення продуктивності й технологічного оновлення виробництва, безпечності для навколишнього природного середовища, ефективності, фінансової обґрунтованості і захищеності, гнучкості та адаптації до умов;

5. основні та допоміжні суб'єкти державного фінансування інвестиційної діяльності мають мотиви та орієнтири, виконують певні функції і здійснюють діяльність згідно з означеними принципами.

Список використаних джерел:

1. Чирков В. Эффектометрия: популярные очерки. К.: Феникс, 2005. 240 с.
2. Юхименко П.І., Федосов В. М., Лазебник Л.Л. та ін. Теорія фінансів: підручник; за ред. проф. В.М. Федосова, С.І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2010. 576 с.
3. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць: Закон України від 06.09.2012 № 5205-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5205-17>.
4. Пересада А.А., Майорова Т.В., Ляхова О.О. Проектне фінансування: підручник; М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т. К.: КНЕУ, 2005. 736 с.
5. Програма розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № 389. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/389-2011-%D0%BF>.

6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page.

7. Консолідована версія договору про ЄС та договору про функціонування ЄС (Лісабонська угода про внесення змін в Угоду про ЄС й Угоду про заснування Європейської Спільноти). URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/MU10267?an=4&q=%D0%9B%D1%96%D1%81%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%83%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B0&snippet_id=snippet_1201839.

8. Модернізація системи державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні. К.: НІСД, 2013. 28 с.

9. Игонина Л.Л. Инвестиции: учеб. пособ.; под. ред. д-ра экон. наук, проф. В.А. Слепова. М.: Экономист, 2004. 478 с.

10. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

11. Фінансовий механізм структурної модернізації економіки України: монографія / за заг. ред. С.В. Онишко, В.П. Унінець-Ходаківської. Ірпінь: НУ ДПС України, 2013. 606 с.

УДК 336.14

Мискін Ю.І.,

кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри фінансів,

Університет державної фіскальної служби України

Мискіна О.О.,

кандидат економічних наук,
доцент кафедри податкової політики,

Університет державної фіскальної служби України

Шевчук С.В.,

кандидат економічних наук,
докторант кафедри економіки підприємства,

Університет державної фіскальної служби України

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИНЦИПІВ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ФІСКАЛЬНО-РЕГУЛЯТОРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ

Мискін Ю.І., Мискіна О.О., Шевчук С.В. Характеристика принципів формування та реалізації фіскально-регуляторного потенціалу бюджетної політики. У статті розкрито сутність фіскально-регуляторного потенціалу бюджетної політики. Запропоновано авторський підхід до систематизації принципів формування та реалізації фіскально-регуляторного потенціалу бюджетної політики. За базову класифікаційну ознаку вибрано зв'язок зі структурними елементами бюджетної політики з позиції наукового підходу. Відповідно до неї виділено п'ять груп принципів. Кожен із них детально охарактеризовано.

Ключові слова: принципи, фіскально-регуляторний потенціал, бюджетна політика, формування бюджетної політики, реалізація бюджетної політики.

Мыскин Ю.И., Мыскина О.А., Шевчук С.В. Характеристика принципов формирования и реализации фискально-регуляторного потенциала бюджетной политики. В статье раскрыта сущность фискально-регуляторного потенциала бюджетной политики. Предложен авторский подход к систематизации принципов формирования и реализации фискально-регуляторного потенциала бюджетной политики. Базовым классификационным признаком выбрана связь со структурными элементами бюджетной политики с позиции научного подхода. В соответствии с ним, выделены пять групп принципов. Каждый из них подробно охарактеризован.

Ключевые слова: принципы, фискально-регуляторный потенциал, бюджетная политика, формирование бюджетной политики, реализация бюджетной политики.

Myskin Y.I., Myskina O.O., Shevchuk S.V. Characteristics of the principles of the formation and implementation of the fiscal and regulatory potential of fiscal policy. The article reveals the essence of the fiscal and regulatory potential of fiscal policy. The author's approach to systematization of principles of formation and realization of fiscal and regulatory potential of fiscal policy is proposed. The basic classification feature is the "connection with structural elements of fiscal policy from the standpoint of a scientific approach". In accordance with it, there are five groups of principles. Each of the latter is described in detail.

Key words: principles, fiscal and regulatory potential, fiscal policy, fiscal policy making, implementation of fiscal policy.